

از سیتکام آپارتمانی تا روایت شهری

کمدی خانواده محور با طعم شیراز

شدند، ما حدود ۵۰ قسمت فیلمنامه داشتیم. ایشان بسیار علاقه‌مند بودند که کار از فضای تهران خارج شود و به شهرستان برود. پیشنهاد دادند قصه را شیرازی کنیم؛ به دلیل جاذبه‌های فرهنگی، تاریخی، تمدنی استان فارس، شهر حافظ و سعدی، تخت جمشید و همین‌طور شیرینی لهجه و ظرفیت بالای بازیگران شیرازی در تئاتر، سینما و تلویزیون. در ابتدا قرار بود سریال صرفاً یک سیتکام آپارتمانی باشد، اما در مراحل اولیه تولید، با نظر مدیران، حدود ۲۳ درصد از قصه به فضاهای شهری و مراکز دیدنی شیراز منتقل شد و عملاً شیراز وارد روایت شد.

چه تمهیداتی اندیشیدید تا سریال هم متفاوت باشد و هم از منظر فرهنگی هویت داشته باشد؟

من همیشه در فیلمنامه‌نویسی اعتقاد دارم شالوده‌ی اصلی هر اثر، فیلمنامه است. کمدی باید بر شخصیت استوار باشد. اگر کاراکترهای محبوب و آشنا برای مخاطب خلق کنید، مکان قصه خودش در خدمت روایت قرار می‌گیرد. با پیشنهاد آقای صفری، از بازیگران شناسنامه‌دار شیرازی استفاده کردیم؛ بازیگرانی که پیش‌زمینه‌ی کمدی داشتند. انتخاب خانم سودابه بیضایی که برای اولین بار کمدی بازی می‌کردند و قربان نجفی که سابقه کمدی در تئاتر داشت، باعث شد خود بازیگران آورده‌های فرهنگی، اصطلاحات، گویش و فرهنگ شفاهی شیراز را به کار اضافه کنند و اثر را مال خودشان کنند. این بومی‌سازی اگر در هر شهر دیگری هم اتفاق می‌افتاد، همین مسیر را طی می‌کرد. متن اولیه بر اساس مواجهه با بازیگران، بومی شد و نتایج‌اش این شد که مخاطب شیرازی حس می‌کند فرهنگ خودش را در سریال می‌بیند.

درباره انتخاب بازیگران و بحث اختلاف سنی مادر خانواده با فرزندان‌ش بگویید.

در روند قصه می‌بینیم که شخصیت مادر در سن پایین ازدواج کرده و وارد حرفه معلمی شده است. چنین اختلاف سنی‌ای در واقعیت هم وجود دارد؛ خود من با مادرم ۱۵ سال اختلاف سنی دارم.

از نظر بصری، ماتست گریم انجام دادیم و بازیگران را کمی مسن‌تر کردیم، اما متوجه شدیم خطوط گریم، طراوت کمدی را می‌گیرد. برای من زیبایی‌شناسی تصویر بسیار مهم بود؛ از گریم و لباس گرفته تا دکور. ترجیح دادم به نفع اثر، این مسئله را ساده‌تر بگیریم. بعد از مدتی هم مخاطب می‌پذیرد و وارد قرارداد ذهنی با اثر می‌شود.

استفاده از
فضاها و

طرح اولیه‌ای داشتیم؛ مربوط به دوره‌ای که آقای فضل‌الله علی و آقای کرمی در شبکه نسیم بودند. آن زمان تقریباً هم‌زمان با سریالی به نام افسانه هزار پایان بود. آقای فضل‌الله گفتند مادر شبکه نسیم به سیتکام خیلی جدی فکر می‌کنیم و از من خواستند طرحی در این قالب بدهم. در همان دوره، درگیر فضاهایی مثل پلیس ۱۰۵ و پیشخوان بودم؛ ماجرای المثنی شناسنامه، کارت ملی و این چیزها. همان‌جا به نظرم آمد که این فضا بستر مناسبی برای یک کمدی است. طرح را نوشتم و ارائه دادم، اما بعد از آن تغییرات مدیریتی در سازمان پیش آمد و کار متوقف شد.

چند سال بعد، آقای دکتر مهدی ناظمی که مدیر کارگروه مهارت‌ها و سبک زندگی سازمان هستند، در یکی از شورهایی که با هم عضو بودیم، از من پرسیدند آیا طرحی با محور سبک زندگی دارم که بتوان اهداف سند تحول سازمان را در آن اعمال کرد. همان طرح به ذهنم آمد؛ تعهد دادم، با نظر ایشان تغییراتی دادم و کار وارد مرحله نگارش شد. فیلمنامه ابتدا به صورت سیناپس مانند نوشته شد و بعد آقای صفری به‌عنوان تهیه‌کننده انتخاب شدند. پس از آن، با پیشنهاد خود ایشان، من کارگردانی را هم برعهده گرفتم و وارد پیش تولید و تولید شدیم.

فرایند تولید سریال چقدر طول کشید؟

تقریباً ۱۵ تا ۱۶ ماه درگیر این پروژه بودیم. از شهریور وارد پیش تولید شدیم و تولید هم ادامه پیدا کرد. زمانی که آقای صفری تهیه کننده ه

حسن وارسته
نویسنده و کارگردان

کمدی باید بر شخصیت استوار باشد

حسن وارسته، نویسنده و کارگردان سریال «بهار شیراز»، در گفت‌وگویی مفصل از شکل‌گیری اولیه‌ی این سریال، مسیر هفت‌ساله‌ی رسیدن آن به تولید، دلایل انتخاب شیراز به‌عنوان بستر اصلی داستان، چالش‌های کارگردانی یک سیتکام پرشخصیت و بازخوردهای مخاطبان می‌گوید؛ مسیری که به گفته‌ی او با دغدغه‌ی بومی‌سازی، زیبایی‌شناسی بصری و نزدیک شدن به زیست واقعی مردم طی شده است.

«بهار شیراز» در ابتدا پیشنهاد مرکز سیمرغ بود یا از سوی خودتان ارائه شد؟
حدود هفت سال پیش

پگاه زارعی
گفت‌وگو

سریال

«بهار شیراز» این روزها به‌عنوان یک کمدی خانوادگی ۷۰ قسمتی از شبکه دو سیما روی آنتن است؛ مجموعه‌ای به نویسندگی و کارگردانی حسن وارسته که با تکیه بر زیست، لهجه و فرهنگ مردم شیراز، زندگی یک خانواده شیرازی را در قالب موقعیت‌های ساده، روزمره و طنزآمیز روایت می‌کند. در این سریال، بازیگرانی چون سودابه بیضایی، قربان نجفی، مازیا مهرگان، مجتبی فلاحی، نسیم نکیسا و جمعی دیگر از بازیگران شیرازی و شناخته‌شده حضور دارند و خود شهر شیراز، فراتر از یک لوکیشن، به بخشی از روایت بدل شده است. خبرنگار روزنامه صبا به بهانه بخش این مجموعه، با حسن وارسته، سودابه بیضایی و قربان نجفی گفت‌وگو کرده است؛ گفت‌وگوهایی که به پشت‌صحنه شکل‌گیری سریال، دغدغه‌های بومی‌سازی، چالش‌های بازی و کارگردانی و نگاه سازندگان به کمدی خانواده‌محور می‌پردازد.

